Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Ball de la Coca

Castellar del Riu

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	A la zona d'Espinalbet
Emplaçament	Davant del Santuari de Corbera i al davant de l'església de St Vicenç d'Espinalbet.

Coordenades:

Latitud:	42.12417
Longitud:	1.80739
UTM Est (X):	401422
UTM Nord (Y):	4664251

Classificació

Número de fitxa	08050 - 109
Àmbit:	Patrimoni immaterial
Tipologia	Música i dansa
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Lúdic
Titularitat	Pública
Fitxes associades:	

Santurari de Corbera
Sant Vicenç d'Espinalbet
Espinalbet
Gala de Corbera
Festa Major d'Espinalbet

Autoria de la fitxa	Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa:	dl., 07/11/2011 - 01:00

Descripció

El ball de la coca és una dansa que, al municipi de Castellar del Riu, és representat dues vegades l'any, el dia de la Gala de Corbera que es balla a la placeta del davant de l'església , i també el dia de la Festa Major d'Espinalbet, que també a la sortida de missa es fa la dansa al planell del davant de l'església. El ball de la coca es considera una variant del ball cerdà.
En la representació de la dansa que es fa a Corbera únicament balla una parella, en canvi quan es fa a Espinalbet són dos o tres les parelles de balladors. La noia que surt primer porta en una mà una safata amb una coca, i en l'altra s'aguanta la faldilla. Es balla seguint el compàs de la música, fent mig giravolt a dreta i esquerra fins que, en acabar la cadència, dóna un giravolt sencer. Mentre, el noi la segueix a distància. En acabar la primera part de la dansa li passa la coca a la segona noia, repetint-se el ball.
A Corbera abans era ballat per una parella formada pel prior i la priora.
Segons les informacions recollides per Amades, la vestimenta del noi anava acompanyada de "barrretina musca i un clavell a la gira" i "ella duia caputxa" (AMADES: 1982: Vol. V: 232). La noia portava una coca rodona coberta amb un tovalló que durant el ball la sostenia sota l'aixella, en filalitzar tirava confits al ballador i al públic.
Amades recull que per al ball de la coca que es feia a Espinalbet es feia una gran coca que era subastada a la plaça. El que se la quedava, obtenia el dret de ser el primer en ballar la dansa ell sol, i les persones que ell volgués. En la d'Espinalbet Amades també recull que era habitual que les colles vingudes dels pobles veïns posessin preu a la coca de manera col·lectiva, els que adquirien la coca triaven el millor ballador de tota la colla. S'escollia la noia que més agradava per iniciar el ball, primer dansava la parella sola, quan el dansaire tirava la barretina enlaire era símbol de que ja podien ballar la resta de companys. En el moment que el ballador tornava a llençar enlaire la barretina volia dir que el ball passava a ser obert per tothom.

Observacions:

Amades recull que en la coca que es duia a Corbera era pastada cada any en una casa diferent, seguint un rigorós torn. Abans d'anar a ballar els priors passaven a recollir la coca tot anant acompanyats del músics. En finalitzar el ball la coca es tornava a la csa on l'havien fet.

Bibliografia

AMADES, J. (1982): Costumari Català. Salvat editores, i Ed. 62, Barcelona.